

Marian Pastuszko

"Angelicum", 47, 1970, fasc. 1-4 :
[recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 15/1-2, 311-314

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

STUDIA THEOLOGICA VARSAVIENSIA, 8 (1970), nr 2, s. 159—229. — *Seminarium diecezjalne w Sandomierzu (1635—1773)*. — Ks. Ludwik Piechnik.

Seminarium w Sandomierzu w strukturze swej różniło się bardzo od innych współczesnych Seminarium w Polsce. Oparte na fundacji prywatnej ks. kanonika Mikołaja Leopoldowicza z 1635 r. i oddane do prowadzenia Jezuitom, było zupełnie nie zależne od władzy biskupów. Studia trwały pięć lat i obejmowały obszerne przygotowanie teoretyczne. Na tym tle powstały spory między Jezuitami a kapitułą i biskupami. Zasadniczym przedmiotem sporu był zbyt długi okres studiów, teoretyczny program nauczania, nie uczestniczenie alumnów we wszystkich nabożeństwach w kolegiacie i całkowita niezależność władz Seminarium. W sporze tym reprezentowane są dwa kierunki zapatrywań na wychowanie alumnów. Całkowita niezależność nie była w duchu załeczeń Soboru Trydenckiego. Mimo sporów i trudności materialnych Jezuici prowadzili Seminarium aż do kasaty zakonu.

Ks. Antoni Gościński

ANGELICUM

47 (1970) fasc. 1.

R. A. Jannarone, O. P., *La maturazione delle idee coloniali in Francisco de Vitoria* (s. 3 — 43).

Francisco de Vitoria (1492 — 1546), dominikanin, profesor uniwersytetu w Salamance, uważany jest w Hiszpanii za ojca współczesnego prawa międzynarodowego. Inni, i chyba słuszniej, nazywają go ojcem współczesnego prawa kolonialnego. Autor artykułu przedstawia powstanie i ewolucję doktryny kolonializmu u de Vitoria. W tym celu mówi najpierw o genezie tak zwanego sporu odnośnie Indii. Następnie omawia włączenie się do tego sporu de Vitoria, który w dwóch wykładach na temat Indii podał swoją naukę o kolonializmie. Autor ustala czas wygłoszenia tych wykładów, a następnie bada ich zależność od dzieł napisanych przez de Vitoria wcześniej.

A. Moreno, O. P., *The nature or St. Thomas' Knowledge „Per Connaturalitatem”* (s. 44 — 62).

A. Patfoort, O. P., „Voie d'enfance spirituelle” et Message de Thérese de Lisieux. A propos d'un ouvrage récent (Conrad De Meester, Carme Déchaux, Dynamique de la confiance, Genève et structure de la „voie d'enfance spirituelle” chez Ste Thérèse de Lisieux, Cogitatio Fidei 39, Paris, Cerf, 1969), (s. 63 — 76).

R. McAlear, O. M. I., *The Presence of Christ in the Old Testament* (s. 77 — 82).

Recenzje (s. 83 — 125).

Książki przysłane do Redakcji (s. 126 — 135).

47 (1970) fasc. 2.

J. F. Castano, O. P., *Nueva perspectiva de la Iglesia como sujeto de „Personalidad Internacional”* (s. 137 — 175).

Kościół jest Ciałem mistycznym, Oblubienicą Chrystusa, ale równocześnie posiada swoją strukturę prawną. Autora interesuje stosunek charyzmatów do urzędów w Kościele i możliwość udziału wiernych w zarządzie Kościołem. Proponuje, żeby na Kościół nie patrzeć jedynie jako na podmiot prawa międzynarodowego, bo Kościół jest rzeczywistością o wiele bardziej złożoną.

C. Vansteenkiste, O. P., *„Quaestiones” di Bernardo de Trilia* (s. 176 — 187).

A. Cuschieri, O. F. M., *De Diversa Terminologia in Iure atque in Medicina adhibita ad significandum Statum Mentalem eorum qui In-sania laborant* (s. 188 — 213).

Autor przytacza i wyjaśnia słowa używane dla określenia chorób umysłowych w Corpus Juris Civilis, w Corpus Juris Canonici, w dawnej nauce prawa i praktyce Roty Rzymskiej, w dzisiejszej nauce prawa kanonicznego i jurysprudencji rotalnej, a w końcu w psychiatrii współczesnej. Proponuje, by kanoniści i psychiatrzy używali takich pojęć:

Mentis. — Normalitas	Psychosis organica seu Dementia
Subnormalitas	Psychosis
Psychoneurosis	Abnormalitas
Psychosis functionalis	Mentis Non — Normalitas

O. De la Brosse, O. P., *L'Intercommunion, chemin vers l'Unité?* (s. 214—229).

O interkomunii mówimy wówczas, gdy dwa różne Kościoły uznające ważność Eucharystii, pozwalają swoim wiernym przyjmować Komunię świętą w jednym lub drugim Kościele. Czy interkomunię można uważać za środek przyspieszający zjednoczenie Kościoła? Odpowiadając na to pytanie Autor przedstawia stanowisko wobec interkomunii Kościołów nie katolickich i Kościoła katolickiego.

Recenzje (s. 230—2161)

Książki przystane do Redakcji (s. 262—265)

47 (1970) fasc. 3.

M. R. Gagnebet, O. P., *L'Infaillibilité du Pape et le consentement de l'Eglise au Vatican I (I)* (s. 267—307)

J. Salguero, O. P., *El Concilio Vaticano I y la doctrina sobre la inspiracion de la Sagrada Escritura* (s. 308—343).

Autor przedstawia naukę Soboru Watykańskiego Pierwszego o natchnieniu biblijnym. W tym celu analizuje przemówienia ojców sobo-

rowych ogłoszone w auli soborowej w związku ze schematem o objawieniu, proponowane i przyjęte poprawki w tej materii. Wyjaśnia orzeczenie Soboru Watykańskiego Pierwszego: „Te zaś księgi Kościoła ma za święte i kanoniczne... ponieważ jako spisane pod natchnieniem Ducha Świętego — Boga mają za autora i jako takie właśnie zostały Kościołowi przekazane” (*Constitutio dogmatica de fide catholica, cap. II De revelatione*).

F. Giardini, O. P, *Conflitto o collaborazione fra attività politica e vita cristiana?* (s. 344—363).

Czy politykę z jej prawami i wymaganiami można pogodzić z religią katolicką, jej przykazaniami i duchem, czy też przeciwnie, między katolicyzmem a polityką nieuniknione są konflikty? — Polityka interesuje się człowiekiem jako bytem społecznym, prowadzącym w społeczności życie publiczne, a więc czynami ludzkimi głównie zewnętrznymi, a także relacjami jednostki do społeczności. — Religia natomiast ma na uwadze człowieka w jego stosunku do Boga, życie ludzkie wewnętrzne, na zewnątrz mało ujawniające się. — Przecież życie zewnętrzne jakiegos człowieka nie może się sprzeciwiać jego życiu wewnętrznemu skoro jeden jest podmiot działania. Życie chrześcijańskie może i powinno wpływać na działalność polityczną chrześcijanina.

C. Vansteenkiste, O. P, *L'ottavo volume del nuovo Alberto, Magno* (s. 364—370).

A. F. Bednarski, O. P, *La verifica delle norme morali* (s. 371—384).

Sprawdzalność jest jednym z głównych kryteriów wartości naukowej jakiegos sądu. Teza, której słuszności nie można sprawdzić, może mieć charakter opinii, przekonania, wiary, ale nie ma wartości naukowej. — Autor dzieli etykę na empiryczną, filozoficzną i teologiczną czyli teologię moralną i traktuje o sprawdzalności norm etycznych w każdej z tych gałęzi etyki.

Recenzje (s. 385—399).

ichó.. ,S8.ażsl?yna,éwn iekatolick

Książki przesłane do Redakcji (s. 400—402).

47 (1970) fasc. 4.

Y. Congar, O. P, *La collégialité et la Primauté de l'évêque de Rome dans l' Histoire* (s. 403—427).

Autor dzieli historię omawianego zagadnienia na cztery okresy: 1. Do połowy czwartego wieku; 2. Od Soboru Nicejskiego do XI wieku; 3. Od połowy XI wieku do XV wieku; 4. Od zwycięstwa nad koncyliaryzmem do Soboru Watykańskiego Drugiego.

M. R. Gagnebet, O. P, *L'Infaillibilité du Pape et le consentement de l'Eglise au Vatican I* (II), (s. 428—455).

B. Gangoiti, O. P, *Introductio in theologiam iuris canonici* (s. 456—502).

Autor zapytuje najpierw czy oprócz dyscyplin prawa kanonicznego już istniejących konieczne jest stworzenie nowej nauki, mianowicie teologii prawa kanonicznego. Za potrzebą takiej nauki, zdaniem Autora, przemawiają liczne prawdy teologiczne zawarte w Kodeksie Prawa Kanonicznego. Te prawdy teologiczne, tak eklezjalne jak i moralne, równocześnie są elementami prawa kanonicznego, ponieważ z woli Chrystusa stanowią o strukturze Kościoła. Eklezjologia i teologia moralna zajmuje się nimi, ale z własnego punktu widzenia. Zaś prawo kanoniczne, historia prawa kanonicznego, kościelne prawo publiczne, konstytucyjne prawo kościelne nie traktują o zawartych w Kodeksie Prawa Kanonicznego prawdach teologicznych jako takich. Winna się nimi zająć teologia prawa kanonicznego. — Zadaniem teologii prawa kanonicznego będzie wyszukanie w całym Kodeksie Prawa Kanonicznego elementów teologicznych, a następnie opracowanie ich i przedstawienie w formie dostosowanej do obecnego życia kościelnego. — Bardzo cennym uzupełnieniem artykułu jest zebrana obszerna literatura na temat teologii prawa kanonicznego.

Recenzje (s. 503—530).

Książki przysłane do Redakcji (s. 531—533).

Indeks ogólny (s. 535—538).

Ks. M. Pastuszko

GREGORIANUM, 51 (1970), nr 3, ss. 433—384. — Charakter świecki i uświęcenie życia w Instytutach świeckich (*Secularite et consécration de vie dans les Instituts séculiers*). Jean Beyer S. I.

Mimo aprobaty udzielonej w 1947 r. przez Piusa XII, prawo kościelne do dziś dnia nie określiło jasno i jednoznacznie istotnych cech Instytutów świeckich. Stąd trudności i problemy. Najważniejszym wydaje się ustalenie pojęcia świeckości tychże Instytutów. Szczególnie dotyczy to Instytutów łączących kapłanów diecezjalnych. Dalszym zagadnieniem jest czy wszystkie Instytuty muszą ten charakter świecki posiadać oraz co odróżnia je od Instytutów religijnych. Autor rozważając te problemy dochodzi do wniosku, że Instytuty świeckie powinny w pełni zachować charakter świecki. Ich działalność opiera się bowiem na specjalnym i osobistym powołaniu Bożym do pracy apostołskiej, w którym zawarte jest zasadnicze dążenie do uświęcenia się, ale dołączony specjalny obowiązek pozostawania w świecie i prowadzenia apostołstwa w tych właśnie warunkach.

GREGORIANUM, 51 (1970), nr 4, ss. 649—677. — Chrzest udzielany nawet przez heretyków... (*Baptismus qui etiam datur ad haereticis...*). J. E. Ver cruyse S. I.